

tom, mely emezt virágzásban jóval megelőzi. 1882. júl. 10-ikén a Mura mellett a buzogányok már őszek voltak, egy hónappal később Lepavinánál a gyekények buzogányának a csutkája már kopasz volt, a termés régen szétfeszlott. Csak itt-ott lehetett a buzogány csúcsán termést találni, a melyről a fajt biztosan meghatározhattam. A *T. latifolia* termő buzogányai késő őszig is barnulnak a vizek partján.

3. A *T. latifolia*-nak egy különös buzogányát leltem Brehovicza (Fiume) mellett a Draga völgy elején, a téglagyárnál. A hímfűzér, mely különben összeért a termővel, egyik oldalon végig húzódott a termő buzogányon, tehát a termőbuzogány egész hosszában s területének mintegy $\frac{1}{5}$ részében hímvirágok fejlődtek a termők helyén.

BORBÁS VINCZE.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

XX. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS.

1885. ápril 15-ikén.

Elnök: BR. EÖTVÖS LORÁND.

Titkár előterjesztve, hogy Dr. Say Móricz elhunytával a választmány chemiai bizottságában hézag támadt, felkéri a választmányt, hogy az alapszabályok értelmében e megüresedett állást ideiglenesen töltsé be. — A választmány e helyre titkos szavazással egyhangúlag Dr. Ilosvay Lajos műegyetemi tanárt választja meg és a titkárságot megbízza, hogy erről Dr. Ilosvay Lajos urat tudósítsa.

Titkár jelentést tesz a forgó tőke pénztári állásáról márczius végén. — Tudomásul vétetik.

Titkár jelenti, hogy a Történelmi Társulat a felajánlott cserét elfogadja és — a mennyiben lehetséges — régibb kiadványait is megküldi a könyvtárnak. — Tudomásul szolgál.

Titkár jelenti, hogy a f. év szept. 3., 4- és 5-ikén Budapesten tartandó országos orvosi és közegészségügyi kongresszus bizottsága meghívót küldött társulatunkhoz, melyben közreműködésre szólítja fel. — Tudomásul vétetik.

Dr. Conwentz, a Westpreusisches Provinzial-Museum igazgatója, a ki Goepfertnek »Flora des Bernsteins« című munkáját folytatja, felkéri a muzeumok igazgatóit és gyűjtemények birtokosait, hogy ha birtokukban olyan borostyánkővek vannak, melyek növénymaradványokat zárnak magukban, azt vele tudassák. — Tudomásul van. A társulat tagjainak figyelmébe ajánlatik.

Másodtitkár jelenti, hogy a múlt vál, ülés óta a könyvtárba a következő ajándé-

kok érkeztek: Linhart György, Magyarország gombái I—IV. kötet, szerző ajándéka; — A talajjavítások terén 1884-ik évben tett intézkedésekről, Kvassay J. ajándéka; — Miniaturbilder aus der Länderrund Völkerkunde, 56 kis kötet, Werther Alvin ajándéka. — Köszönettel vétetnek.

Titkár elszomorodással jelenti, hogy a múlt vál. ülés óta 16 tagtársunk elhunytáról értesült; elhunytak: Bajkó Mór, tanár Gyergyó-Ditrón, Csaba Gerő ügyvéd Mezőturon, Csekme Béla t. alügyész Csikszeredán, Ferber József ügyvéd Sümegen, Gazdagh Imre hivatalnok Bpsten, Jánosek Lajos gazdatiszt Hetényben, Kalaba József k. r. tanár Podolinban, Kászonyi Lajos gazdatiszt Aradon, Kohányi Jánosné Pthügyön, Kvassay Mihály N.-Bilizen, Maár Levente erdész N.-Bányán, Purmann Károly jegyző Baánon, Reiter Gyula tanárjelölt Budapesten, Simó Dénes tanár S.-Szt.-Györgyön, Szinnyei Zsigmond orvos Eperjesen, Zemlinszky Rudolf nyug. bányagazgató Budapesten. — Szomorú tudomásul szolgál.

Kilépéseket bejelentették 13-an. — Tudomásul van.

Titkár jelenti, hogy Dr. Serli Sándor, orvos Mohácson, 60 forinttal az örökítő tagok sorába lép. — Örvedetes tudomásul szolgál.

Az új tagokul ajánlottak névsora felolvasatott és az ajánlottak mindannyian, szám szerint 30-an megválasztottak; velők a tagok létszáma 5758 lett, kik között 141 alapító és 92 hölgy van.

XX—XXI. SZAKÜLÉS.

1885. apr. 15-és 22-ikén.

43. Dr. Th an K á r o l y »Néhány új chemiai készülék« czímen két előadásban 23 részint új, részint módosított készüléket mutatott be, kiemelvén a czélt, melyet minden eggyessel el lehet érni, valamint azokat a tulajdonságokat, melyek azokat a hasonló készülékek felett kitűntetik. (Bővebben l. e füzet 193-ik s következő lapjain.)

44. Dr. Diet z S á n d o r ismertette és bemutatta Linhart György tanár »Magyarország szárított gombái« czimű vállalatának eddig megjelent négy centuriáját.

Hazánkban a növényeknek szárított példányokban való kiadását már több ízben kísérelték meg, de sohasem bírták huzamosabb ideig folytatni. Éppen ez okból fogadták Linhart felhívását is kétkedéssel, sőt az avatottak azt is tanácsolták, hogy hagyjon fel ez eszméjével, mert Magyarorszáiban az még legalább is korai.

Felhívásának e fogadtatása elkedvetlenítette ugyan, de nem csüggesztette el; megindított vállalata pedig megczáfolta a kétkedőket, a bizalmatlankodókat, mert vállalatával már eddig is sikerült az érdeklődést felkölteni, a munkálkodást felébreszteni s a külföld elismerését megnyerni.

A vállalat czélja s feladata Magyarországon területén előforduló gombáknak szárított példányokban való kiadása, hogy mind a növénytan híveinek, mind általában az alkalmazott növénytanall foglalkozóknak könnyen hozzáférhető legyen. E czél elérésénél s e feladat teljesítésénél teljes figyelemmel van honi viszonyainkra. A csupán csak a tudomány szempontjából akár rendszertani akár földrajzi tekintetben érdekes s fontosak mellett minden centuriában ott találjuk legalább 1—2 példányban azt, a mi az orvost is illeti, de mégis legnagyobb számmal vannak képviselve azok, melyek gazdasági s erdészeti köreinket érdeklik. Tudjuk, hogy az újabb időben felmerült gazdasági s erdei tenyésztett növények betegségeit nagy részben a gombákhoz tartozó fajok okozzák; éppen ezért szükségét is pótol a vállalat, a midőn ez legújabb s hazánkban eddig nem igen nagy körben ismert gombákat gyűjteményébe foglalva, egyszersmind a betegség felismerésére s megértésére is tanulságos alkalmat nyújt. A természetudomány általános szempontjából igyekszik mennél nagyobb számú adattal járulni honunk e részben való megismeréséhez.

A vállalat évenként 1—2 keménykötésű negyedrét könyvalakú kötetben jelenik meg. Minden kötetben 100 faj gomba van egybegyűjtve; az egyes szabadon álló lapokra egy, de többnyire két faj van ragasztva mindegyik külön-külön papírtokban. A

fajok legnagyobb része szabadon van a tokban elhelyezve, más része pedig úgy van felragasztva, hogy feltűntesse a gombának azt a helyzetét és alakját, melyben az legjellemzőbb s legkönnyebben felismerhető. Különben minden faj a neki megfelelő kikészítő s állandósító mód szerint készült, a mi szintén nem kicsinylendő munka, különösen a gombáknál, melyek közt tudvalevőleg a legkülönbözőbb alakú állományú s sajátságú alakokkal találkozhatunk.

Minden fajhoz magyar s német nyelvű névjegy (vignetta) van téve, mely a gomba neve mellett termőhelyét, gazdanövényét, gyűjtése idejét, gyűjtője s meghatározója nevét tartalmazza; ezek mellett azonban hiven idézi az irodalomban, különösen a magyar irodalomban előforduló s az illető gombafajra vonatkozó adatokat, a melyek a szakemberre is felette értékesek.

Minden centuriához 15—20, részint eredeti rajz. részint pedig általánosan elismert szerzők jó rajzai után készült másolat van mellékelve, melyek különösen alkalmasak arra, hogy a be nem avatottaknak, vagy kezdő mycológusoknak az illető gombafaj alkata felől helyes tájékozást nyujtsanak s feltárják a gombák szaporodásának s így elterjedésének különféle módjait.

A vállalat ilyen gondos s csinos kiállításban való megjelenése szintén hozzájárult az eddigi erkölcsi siker eléréséhez. Fájdalom azonban az anyagi siker — mely végre is minden ilyenmű vállalat fennmaradásának egyik feltétele — nem felel meg teljes mértékben az erkölcsi sikernek. Erre azonban a szerző önzetlensége nem is számított. Linhart vállalata egyes centuriájának ára 6 frt, holott a most már Dr. Winter G. szerkesztésében megjelenő s nagy tekintélynek örvendő Dr. L. Rabenhorst-féle Fungi europaei egy-egy kötetének ára 12 frt. A kiadott 100 példány közül 70 példány itthon marad s csak 25 példány kél el külföldön. A külföldi példányok Ausztria-, Német-, Francia-, Angol-, Olasz-, Svéd- és Oroszország s az Egyesült-Államok közt oszlanak meg. Az itthon elkelt példányokból 25 példányt a közreműködőknek küldött a szerző.

A vállalat belső értékét, tudományos becsét illetőleg a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak mások s nyilatkozik az előadó is. A fajok gondos kikészítése, csinos és figyelmes kiállítás, továbbá pontos meghatározása s instruktív megválasztása semmi kívánni valót sem hagy. A fajok összeállításában igen helyesen alkalmazkodik a honi viszonyokhoz.

Nagy érdeme továbbá az is, hogy lelkiismeretesen gazdagítja hazánk gombaflórát.

jának ismeretét, a mennyiben az új fajokat nem csupán leírja, de magukat az új fajokat is közli gyűjteményében, úgy hogy mindenki megítélheti az ujonnan felállított faj jogosultságát. Az új fajokat, valamint a már ismerteket is, a hol szükséges, jegyzetekkel kíséri.

A vállalat eddig megjelent kötetei már is felölelik Magyarország nagy részét, a mennyiben Linhartnak sikerült Magyarország különböző részeiben lakó mycológusokat s más a tárgy iránt érdeklődőket a közreműködésre megnyerni. Emeli még a vállalat értékét az a körülmény is, hogy kétes esetekben a külföld legjelesebb mycológusai revideálták az egyes fajokat. De legtöbbet gyűjtött és határozott meg maga Linhart úgy, hogy a vállalat legnagyobb része ő tőle magától származik.

Mint a válaszokból kiténik, a vállalat elérte azt, a mit nagy kitartás, fáradsá-

gos munka s hosszú tanulmány után mindenkinek becsvágya elérni óhajt: a teljes erkölcsi sikert. A szándékot különben kicsinyléssel fogadó külföld sem késett utóbb elismerésével s legjelesebb mycológusai teljes méltatással, dicsérettel szóltak a műről. Így de Bary (Bot. Zeitung), K e h m (Flora), W i n t e r (Hedwigia), S a c c a r d o (Revue Mycologique), A. R a u (The Botanical Gazette, North-America), S c h u l z e r (Oest. Bot. Zeitschrift), továbbá F r i e s (Upsala), W o r o n i n (Szt.-Pétervár), K ü h n (Halle) stb. Ezek közül számosan levélben is üdvözölték az önzetlen fáradozású szerzőt.

A külföld elismeréséhez mi is teljes mértékben csatlakozhatunk s méltán örvendhetünk a Linhart eredményén. Kívánjuk, hogy Linhart tovább is kitartással folytassa nagy művét, melylyel nemcsak szolgálatot tesz a tudománynak, de hozzájárul nemzeti művelődésünk haladásához is.

LEVÉLSZEKRÉNY.

KÉRDÉSEK.

(36.) Általános szokás a szobákban virágos cserepeket tartani. A virágos cserepekbe éppen az olyan földet teszszük, melynek jó része rothadó és korhadó anyagokból áll, tehát nagyon alkalmas a különféle betegségeket okozó baktériumok tenyésztésére. Ez a talaj folytonosan nedvességben tartatván, állandó helyet nyújt a levegőben szállongó organikus csirák felfogására és termelésére. — Némely vidék vízenyős talajának malariát okozó hatásáról lehet-e következtetést vonnunk a virágcserepeknek nedvesen tartott talajára? — Mindezeket tekintetbe véve, van-e a virágcserepek szobában tartásának egészségügyi jelentősége? B. V.

(37.) Egy jól kifejlett fehér angol tyúk f. é. február hóban kezdett tojni és rendszeren tojt. Egyszerre azonban megszűnt tojni, ám-bár a gazdája észrevette, hogy tojása van és napról napra várta a tojást, de a jó tyúk csak nem tojt, hanem hátsó teste feltűnően nagybodott. Gazdája, félvén, hogy a tyúk tönkremegy, elhatározta megmetszeni. Ez

megtörténvén, hasának felmetszése alkalmával kilencz darab teljes nagyságú tojás hullott ki belőle. Ezek közül kettő keményhéjú volt, egy félig kemény, a többi hat pedig csak lágyhéjú volt. Mi lehetett ennek a tyúknak a baja? SCHR. GY.

(38.) Miféle úton és módon teszi tönkre a köd a búzatermést? Miért árt kevésbé az árpának mint a búzának. K. S.

(39.) Mily úton lehet legegyszerűbben a mágnesi elhajlás adataihoz jutni, a legré-gibb észlelésektől kezdve a legújabb időkig, a föld minél számosabb pontjára vonatkozólag? Megvan talán az irodalomban ez adatok részletes gyűjteménye? M. Á.

(40.) Konyhakürtöm olyan síma mint az üveg a koromtól. Vajjon nem lehetne-e ezt a kiegészen kívül — a mely mindig veszedelemmel jár — más egyébbel a fal oldaláról eltávolítani? V. I.

(41.) Mi módon történik üveglapokon az aranyozás, hogy szép fényes legyen és színét állandóan megtartsa? T. GY.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.